

Phụ lục 130

Phác đồ điều trị Phù phổi cấp

(Ban hành kèm Quyết định số ..... /QĐ-BVNĐTP ngày ..... tháng ..... năm 20
của Giám đốc bệnh viện Nhi Đồng Thành Phố)

PHÙ PHỔI CẤP

I. ĐẠI CƯƠNG

Phù phổi cấp là một cấp cứu nội khoa đe dọa tính mạng bệnh nhân.

Nguyên nhân thường gặp ở trẻ em là:

- Viêm cầu thận cấp tăng huyết áp.
- Thấp tim: hẹp 2 lá.
- Tim bẩm sinh có shunt trái – phải lớn.
- Quá tải do truyền dịch hoặc truyền máu.
- Suy thận cấp hoặc đợt cấp suy thận mãn.
- Viêm cơ tim.
- Bệnh tay chân miệng.
- Ngộ độc khí CO.
- Ngạt nước.

II. CHẨN ĐOÁN

1. Công việc chẩn đoán

1.1. Hỏi bệnh

- Tiền căn: thấp tim, tim bẩm sinh, bệnh thận mạn tính.
- Tiểu ít, tiểu máu và phù gợi ý viêm cầu thận cấp.
- Đột ngột suy tim cần nghĩ đến viêm cơ tim.
- Đang truyền dịch tốc độ nhanh gợi ý quá tải.

1.2. Khám lâm sàng: phù phổi cấp thường xuất hiện đột ngột và tiến triển nhanh.

- Ho, vật vã, tím tái, huyết áp tăng, bình thường hoặc sốc.
- Khó thở, thở nhanh, phải ngồi thở.
- Khạc đờm bọt hồng.
- Tim nhanh, Gallop T3 hoặc tiếng tim bệnh lý.
- Ran ẩm ở 2 đáy phổi, trường hợp điển hình ran ẩm ở đáy phổi dâng lên.
- Gan to.
- Tĩnh mạch cổ nổi.
- Áp lực tĩnh mạch trung ương (CVP) cao.

1.3. Cận lâm sàng:

- Tổng phân tích tế bào máu.
- X quang ngực thẳng: bóng tim to, đám mờ đối xứng từ rốn phổi lan sang hai bên có dạng hình cánh bướm.

- Khí máu động mạch:
  - + PaO₂ giảm, PaCO₂ có thể bình thường hoặc tăng trong trường hợp suy hô hấp nặng.
  - + Khuynh áp oxy phế nang – mao mạch: AaDO₂ cao hoặc PaO₂/FiO₂ < 300.
- Điện tâm đồ.
- Siêu âm tim để chẩn đoán bệnh tim, đánh giá chức năng co bóp cơ tim.
- Tổng phân tích nước tiểu nếu nghi viêm cầu thận cấp.
- VS, ASO nếu nghi thấp tim.
- Troponine I, CPK MB, CPK nếu nghi viêm cơ tim.

2. Chẩn đoán xác định: lâm sàng + Xquang ngực thẳng.

3. Chẩn đoán phân biệt

- Viêm phổi.
- Cơn hen.
- Xuất huyết phổi.
- Hội chứng suy hô hấp cấp (ARDS).

III. ĐIỀU TRỊ

1. Nguyên tắc điều trị

- Điều trị cấp cứu.
- Điều trị nguyên nhân.

2. Điều trị cấp cứu

- Ngưng truyền dịch nếu đang truyền dịch.
- Nằm đầu cao 30°.
- Thở NCPAP: bắt đầu với áp lực 6-8 cm H₂O và FiO₂ 60% tăng dần áp lực và FiO₂ đến khi có đáp ứng, tối đa áp lực 10 cmH₂O và FiO₂ 80-100%.
- Thất bại CPAP đặt NKQ giúp thở với PEEP cao 10 - 15cmH₂O.
- Furosemide ống 20mg:
  - + Liều 1-2mg/kg/lần TMC có thể lặp lại sau 30 phút - 2 giờ khi cần.
  - + Tối đa 10mg/kg/ngày.
- Morphin sulfate ống 10mg:
  - + Liều 0,1-0,2mg/kg/lần TMC.
  - + Chống chỉ định ở bệnh nhân huyết áp tụt hoặc sốc hoặc cơn ngừng thở.
- Dẫn mạch Nitroglycerine (ống 5mg/ml 10ml), Isosorbide dinitrate (Risordan viên 5mg)
  - + Liều ngậm dưới lưỡi 0,2-0,5mg/kg/lần, lặp lại mỗi 15-30 phút khi cần.
  - + Liều tĩnh mạch: bắt đầu 0.25 – 0.5µg/kg/phút truyền tĩnh mạch, tăng liều dần mỗi 0.5µg/kg/phút mỗi 3-5 phút nếu cần, liều thường dùng 1 – 5µg/kg/phút.
- Nifedipine viên 10mg:
  - + Chỉ định: tăng huyết áp
  - + Liều 0,1-0,2mg/kg/lần ngậm dưới lưỡi lặp lại mỗi 15-30 phút khi cần.

- + Trường hợp không kiểm soát được huyết áp: dùng Nicardipine TTM.
- Captopril viên 12,5mg:
  - + Chỉ định: tăng huyết áp.
  - + Liều 0,2mg/kg/lần ngâm dưới lưỡi lặp lại mỗi 15-30 phút khi cần.
- Dobutamine lọ 250mg:
  - + Chỉ định: suy tim.
  - + Liều bắt đầu 3µg/kg/phút TTM, tăng liều dần cho đến khi có đáp ứng.
Tối đa 15 -20µg/kg/phút TTM.
- Digoxin:
  - + Chỉ định khi suy tim kèm mạch nhanh.
  - + Liều trẻ > 12 tháng 20-40µg/kg/24 giờ TM (½ liều tiêm TM chậm, sau đó ¼ liều ở giờ thứ 8 và ¼ liều giờ thứ 16)
- Milrinone ống 10mg/ml
  - + Chỉ định: bệnh tay chân miệng có phù phổi kèm huyết áp cao.
  - + Chống chỉ định: đang sốc.
  - + Liều 0,4 µg/kg/phút.
- Dopamine: lọ 200mg
  - + Chỉ định: suy tim, sốc.
  - + Liều bắt đầu 3µg/kg/phút TTM tăng liều dần cho đến khi có đáp ứng.
Tối đa 15-20µg/kg/phút TTM.
- Chạy thận nhân tạo để rút dịch ra khỏi cơ thể trong trường hợp suy thận vô niệu.

3. Điều trị nguyên nhân

- Tim bẩm sinh: điều trị nội khoa, phẫu thuật tim.
- Thấp tim tiến triển: điều trị nội khoa, bệnh van tim hậu thấp: phẫu thuật tim.
- Viêm cầu thận cấp: kháng sinh, hạ áp, lợi tiểu, điều chỉnh nước điện giải.
- Quá tải do truyền dịch hoặc truyền máu: ngưng truyền, lợi tiểu.
- Suy thận cấp hoặc đợt cấp suy thận mãn: chạy thận nhân tạo.
- Viêm cơ tim: ECMO nếu có điều kiện.
- Bệnh tay chân miệng: truyền IVIG, milrinone.
- Ngộ độc khí CO: thở oxy cao áp.
- Ngạt nước: giúp thở, kháng sinh, an thần.

IV. THEO DÕI

- Mạch, huyết áp, nhịp thở, ran phổi, nhịp tim, SaO₂, tĩnh mạch cổ mỗi 5-15 phút trong giờ đầu, sau đó 1 giờ trong 12 giờ tiếp theo, 2-6 giờ trong các ngày tiếp theo.
- Khí máu, Xquang ngực thẳng khi cần.
- Monitor theo dõi trong vòng 24 giờ đầu để phòng ngừa phù phổi cấp tái phát.